

Tlak na dostupnost služeb v komunitě pro lidi se zdravotním znevýhodněním a pečující

Výzva 2025

Podpora advokační práce pečujících, sebeobhájců a angažovaných organizací

Zaměření výzvy

- podpora advokačních aktivit mířících ke zvýšení dostupnosti komunitních sociálních služeb pro lidi se zdravotním znevýhodněním a pečující na celostátní, regionální či lokální úrovni

Kdo může žádat o podporu

- organizace, které již advokačně pracují v tématu dostupnosti komunitních sociálních služeb
- organizace sebeobhájců, pečujících, ale i další organizace zabývající se dostupností komunitních sociálních služeb pro lidi se zdravotním znevýhodněním a pečující
- podpoříme 4 - 6 organizací (ideálně dvě celostátní a čtyři regionální kampaně)
- každá organizace může ve výzvě podat 1 žádost o podporu

Výše nadačního příspěvku max. 750 000 Kč

Časový harmonogram:

- 24. 3. Spuštění výzvy a začátek podávání žádostí
- 25. 3. - 20. 4. Domluva termínů konzultací advokačních záměrů
- 7. 4. Webinář pro žadatele (14 - 16 h)

28. 4. Uzávěrka podávání žádostí a 1. kolo hodnocení

- 22. 5. Informace o postupu do 2. kola hodnocení

3. 6. Online rozhovory o záměrech vybraných organizací s hodnotiteli (2. kolo) PROSÍME, TENTO TERMÍN SI PŘEDEM REZERVOUJTE

- 6. 6. Rozeslání výsledků organizacím a následný podpis smluv s podpořenými organizacemi
- 10. a 11. 9. Úvodní setkání podpořených organizací a workshop advokační strategie

9/2025 - 12/2026 Realizace projektů

Obsah

Úvodní informace a kontext výzvy	04
Vymezení pojmů	06
Podmínky aktuální výzvy	07
Webinář a možnost konzultace záměru	08
Návod pro podání žádosti	08
Hodnocení a výběr záměrů	10
Kontakty	10

Úvodní informace a kontext výzvy

Tlak na dostupnost služeb v komunitě

Nadační fond Abakus v roce 2024 vstoupil do **dlouhodobého vytváření prostoru pro zvyšování tlaku na dostupnost služeb pro nezávislý život lidí se zdravotním znevýhodněním v komunitě.**

Aktuálně se zaměřujeme na dostupnost **komunitních sociálních služeb.**

Věříme, že systematické zvyšování tlaku na dostupnost služeb vedené lidmi se zdravotním znevýhodněním, jejich pečujícími a angažovanými odborníky, povede k trvalým pozitivním změnám.

Lidé se zdravotním znevýhodněním se v Česku dlouhodobě potýkají s nedostatkem potřebných služeb a čelí vylučování ze systému v různých oblastech, jako je život v běžné komunitě, vzdělávání či zdravotní péče. Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením, kterou Česká republika ratifikovala, přitom uvádí, že lidé se zdravotním znevýhodněním mají právo na nezávislý způsob života a zapojení do společnosti. To znamená, že mají existovat státem garantované a široce dostupné podpůrné mechanismy, které umožní žít zcela běžným životem všem lidem bez ohledu na jejich znevýhodnění.

Dlouhodobá podpora spočívá v práci tří pilířů

- **v analýze dat** o dostupnosti služeb (a zadávání sběru dat, která chybějí) a v jasné formulaci argumentů. Garantem pilíře je organizace TUDYTAM,
- **v právních prostředcích** – vyhledávání a vedení individuálních a kolektivních litigací za účelem precedentních rozsudků vedoucích ke změně systému. Garantem pilíře je organizace Fórum pro lidská práva,
- **v advokační práci sebeobhájců** z řad lidí se zdravotním znevýhodněním, pečujících a angažovaných odborníků, která vychází z dat a argumentů datového a právního pilíře. Garantem advokačního pilíře je Advokační fórum Nadace OSF a Spiralis.

Více informací o spolupráci naleznete [zde](#).

Co máme za sebou

- **Organizace TUDYTAM zpracovala zprávu Stále na začátku**, která mapuje stav sociální politiky a sociálních služeb ve vztahu k naplňování práva na nezávislý způsob života lidí se zdravotním znevýhodněním v ČR.

Na základě výstupů této analýzy také TUDYTAM shrnul 5 zásadních tezí.

- Fórum pro lidská práva **podalo 1 individuální a 3 kolektivní litigace** a vytvořilo analýzu Neformální péče a lidská práva.

- **6 organizací s advokačními záměry bylo podpořeno** finančním příspěvkem, advokačními konzultacemi a vzděláváním (Aliance pro individualizovanou podporu, Centrum Orion, Jednota pro deinstitucionalizaci, Péče bez překážek, Rytmus Střední Čechy a Rytmus - od klienta k občanovi).

- Vznikla **Širší advokační skupina** organizací, která je pro všechny, kteří se věnují systémovým změnám v tématu prosazování práv lidí se zdravotním znevýhodněním a pečujících s cílem jim zajistit nezávislý život v komunitě.

Vymezení pojmů

Komunitní sociální služby

- jedná se o terénní, ambulantní i pobytové služby, které podpoří nezávislý život lidí se zdravotním znevýhodněním i pečujících a které splňují kritéria přijatá pracovní skupinou MPSV pro komunitní služby.

Advokační práce (nebo činnost, v angličtině advocacy) je organizovaná snaha, která:

- je zaměřená na veřejné instituce (politické, úřední), soukromé organizace (firmy) i veřejnost,
- usiluje, aby výše zmínění učinili konkrétní rozhodnutí, např. přijali legislativu, nebo změnili zavedenou praxi a postoje,
- její součástí je přesvědčování a vytváření legitimního tlaku na ty, kteří mají moc o věci rozhodnout,
- má vytčené jasné cíle, nabízí a prosazuje konkrétní řešení a důvody, proč se má změna stát,
- většinou (ale ne nutně vždy) cílí na systémovou změnu,
- je realizovaná na lokální, regionální, celostátní i mezinárodní úrovni.

Zdroj: Rukověť zdánlivě bezmocných, Advokační fórum Nadace OSF

Advokační kampaň

- za advokační kampaň považujeme sérii aktivit, které jsou koordinované a strategicky zaměřené na dosažení jasně definovaného cíle,
- součástí advokační kampaně je zpravidla kombinace následujících aktivit: přesvědčování politiků a političek, úřednictva, zapojování a komunikace s veřejností, spolupráce mezi nevládními organizacemi, občanskými iniciativami, akademickou sférou, realizace výzkumů nebo strategické vedení soudní sporů.

Zdroj: Rukověť zdánlivě bezmocných, Advokační fórum Nadace OSF

Systémová změna

Systémová změna znamená:

- zaměřit se na příčiny, ne na příznaky,
- usilovat o změnu, posun nebo transformaci struktur, zvyků, myšlení, mocenské dynamiky a pravidel,
- prostřednictvím spolupráce napříč rozmanitými skupinami aktérů,
- s úmyslem dosáhnout trvalého zlepšení společenských témat,
- na lokální, celostátní nebo globální úrovni.

Zdroj: Ashoka

Podmínky aktuální výzvy

Koho hledáme

- Organizace, které již v tématu dostupnosti komunitních sociálních služeb **advokačně pracují** nebo mají reálné plány pro následující období se mu advokačně věnovat, a to jak na **celostátní, krajské i lokální úrovni**.
- Organizace, které jsou připraveny **vyčlenit personální kapacity** na osobu/osoby, které se budou částí úvazku věnovat advokační práci.
- Může se jednat například o **rodičovské skupiny, organizace a iniciativy sebeobhájců**, organizace **poskytující služby** či **angažované profesionály**.
- Cíle advokačních kampaní musí **mířit ke zvýšení dostupnosti komunitních sociálních služeb**.
- Chceme podpořit **2 celostátní a 4 regionální advokační kampaně**.
- Organizace, jejichž advokační aktivity v tématu zvyšování dostupnosti komunitních sociálních služeb **nebyly podpořeny** v období 2024 až 2025.

Jak bude vypadat podpora

- Vybrané organizace získají **finanční příspěvek od nadačního fondu Abakus** na rozvoj svých advokačních záměrů a aktivit **až do 750 000 Kč**.
- Organizace dále získají **individuální konzultace při přípravě svých advokačních strategií** až do výše **50 hodin se 2 konzultujícími**.
- Několikrát do roka proběhnou **facilitovaná sdílečí setkání** celé skupiny podpořených organizací (online/offline dle domluvy).
- Součástí podpory jsou **vzdělávací workshopy zaměřené na advokační práci**.

Individuální konzultace, facilitovaná setkání a vzdělávací workshopy zajišťuje [Advokační fórum Nadace OSF](#).

Modelový příklad podpořeného advokačního záměru

Město, ve kterém působí naše organizace, má nedostatečné kapacity sociálních služeb pro lidi se zdravotním znevýhodněním na svém území. Navzdory právním předpisům a transformačním plánům zvyšuje kapacitu v ústavech mimo město. Proto ve spolupráci s ostatními aktéry prosazujeme zvyšování kapacit terénních, ambulantních a komunitních pobytových služeb.

Nás a další pečující rodiče ohrožuje nedostatek míst v denních stacionářích pro mladé dospělé. Mladí lidé se zdravotním znevýhodněním často zůstávají po ukončení povinné školní docházky doma v péči rodičů. Rodiče kvůli zajištění péče opouští svá zaměstnání a pokud nemají jiné zdroje, stávají se finančně závislími na příspěvku na péči a dalších sociálních dávkách.

Naším dlouhodobým cílem je dostatečná kapacita denních stacionářů pro děti a mladé dospělé s těžkým kombinovaným postižením od 16 let. Z dat, která jsme sebrali o denních stacionářích vyplývá, že v našem městě chybí zhruba 15 míst.

Na konci roku 2026:

- a) začne fungovat nový denní stacionář s okamžitou kapacitou 5 osob*
- b) stávající stacionář bude mít k dispozici větší prostory a rozšíří svou kapacitu*
- c) bude rozpracován ještě jeden projekt na vznik denního stacionáře.*

Webinář a možnost konzultace záměru

Konzultace advokačních záměrů od 25. 3. do 20. 4. Jak a proč si domluvit konzultaci?

Chceme zajistit větší podporu žadatelů již ve fázi přípravy žádosti, aby si mohli dobře ujasnit svůj advokační záměr. Konzultaci s odborníky z **Advokačního fóra Nadace OSF** si můžete domluvit emailem na adrese olga.havlinova@osf.cz. Tam také pošlete váš stručný advokační záměr v rozsahu max. 200 slov. Nabídneme vám termíny konzultací a následně vás propojíme s odborným konzultantem, konzultantkou. S nimi se již domluvíte na formě konzultace (telefonát, online setkání).

Vzhledem ke kapacitě konzultantů a konzultantek je možné žádat o konzultace nejpozději do **20. dubna 2025**, s tím, že je možné si samotnou konzultaci domluvit i na pozdější termín.

On-line webinář pro žadatele proběhne 7. 4. 2025 od 14:00 do 16:00. Na webinář se prosím registrujte **ZDE** do 4. 4. 2025. Link pro on-line připojení zašleme přihlášeným před termínem akce na uvedený email. Webinář proběhne na platformě ZOOM.

Návod pro podání žádosti

Všechny žádosti jsou podávány elektronicky prostřednictvím **grantového systému Flexigrant**.

- Vstupte do systému **ZDE** a registrujte se. Máte-li přístupové údaje z předchozích let, přihlaste se jejich pomocí.
- Formulář žádosti naleznete v sekci Moje žádosti (dole).
- Formulář obsahuje 3 základní části (údaje o vaší organizaci jako žadateli, popis vašeho advokačního záměru včetně rozpočtu a prohlášení o poskytnutých údajích).
- Formulář není třeba vyplnit najednou - můžete jej kdykoliv uložit a vrátit se k vyplnění později.
- Formulář musí být prostřednictvím portálu odeslán nejpozději do **28. 4. 2025 (23:59 SEČ)**.
- Každý žadatel může v této výzvě podat pouze jednu žádost.

Příklady nákladů v rozpočtu:

- mzda pracovníka/pracovnice pro advokační práci
- právní konzultace nebo jiné odborné konzultace související s advokační prací organizace (50 hodin individuálních konzultací s odborníky Advokačního fóra je hrazeno nadačním fondem Abakus mimo individuální rozpočet - tyto konzultace v rozpočtu neuvádějte)
- sběr dat, výzkum jako podklad pro advokační aktivity
- grafické práce související s advokační prací
- tisk materiálů (potřebnost tištěných materiálů musí být v textu žádosti zdůvodněna)
- cestovné související s advokační prací i cesty na setkání v rámci projektu
- příspěvek na hlídání dětí v době setkání povinných v rámci tohoto programu, pokud je advokačním pracovníkem / pracovnicí pečující osoba
- příspěvek na osobní asistenci, pokud je advokačním pracovníkem / pracovnicí osoba, pro kterou je osobní asistence nezbytná
- provozní náklady organizace do 15 % z požadované částky nadačního příspěvku (jedná se o provozní náklady organizace nesouvisející s podpořeným projektem)

Hodnocení a výběr záměrů

Hlavní kritéria hodnocení

- advokační záměr cílí na podporu či rozvoj komunitních sociálních služeb pro osoby se zdravotním znevýhodněním a pečující na lokální či celostátní úrovni
- organizace již na daném tématu advokačně pracuje, má jasný cíl a podpora umožní intenzivnější a efektivnější práci
- nebo organizace o daném záměru již déle uvažuje, má ho připravený a je schopna ho okamžitě zahájit (včetně personálního zajištění)
- spolupráce a zapojení pečujících a sebeobhájců do advokačních aktivit
- srozumitelnost a reálnost záměru a návrh advokační činnosti na rok 2025 a 2026 (očekáváme, že podpořené projekty se mohou následně v rámci přípravy advokačních strategií upravovat)
- přehledný rozpočet provázaný s popsáním záměrem

Průběh hodnocení

S projekty se nejprve individuálně seznámí členové a členky odborné hodnotící komise. Ti na svém prvním setkání vyberou finalisty, kteří budou pozváni k online rozhovoru.

Buďte prosím připraveni, že v případě úspěchu budete pozváni na **krátký online rozhovor** o vašem záměru s hodnotiteli a hodnotitelkami **v termínu 3. 6. 2025 v průběhu dne** (přesný čas bude finalistům sdělen do 22. 5. 2025). **TENTO TERMÍN SI PROSÍM REZERVUJTE.**

Hodnotící komise následně navrhne projekty k podpoře správní radě nadačního fondu Abakus a ta rozhodne o jejich schválení.

Kontakty

Kateřina Kotasová (nadační fond Abakus): katerina.kotasova@abakus.cz; + 420 777 937 715 - obecné dotazy o celkové spolupráci Tlak na dostupnost služeb, dotazy k rozpočtu a systému Flexigrant

Olga Havlínová (Advokační fórum Nadace OSF): olga.havlinova@osf.cz; +420 605 383 152 - přihlašování na webinář, termíny konzultací advokačních záměrů

**a●ba
ku●S**

www.abakus.cz
f: abakusnadacnifond